

Fantastisk text eller platt dialog?

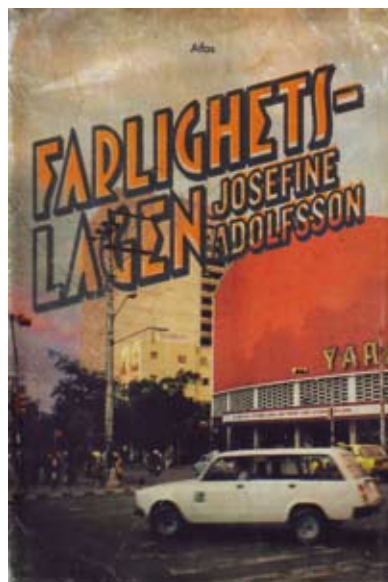
Lena Thomsson

Det är märkligt att ett etablerat förlag ger ut denna meningslösa blajtext. Det börjar då en svensk tjej reser till Kuba 1994 mitt under den värsta ekonomiska krisen, kallad specialperioden. Hon träffar någon och frågar om specialperioden, men boken ger inget svar utan bluddrar vidare i över 300 sidor, fram till 2006, eller kanske ännu längre, men jag orkar inte mer av detta tomgångssnack. Det är en bok som bör undvikas. (Torbjörn Björkman)

Denna recension av *Farlighetslagen* av Josefine Adolfsson, Atlas Förlag, skrevs för Tidskriften Kuba. Recensenterna i de stora tidningarna bedömer dock *Farlighetslagen* i huvudsak positivt. De upptäcker inte ihålligheten i texten: hur Adolfssons repetitiva skrivsätt mest fungerar som meningslös utfyllnad av boksidorna.

Dan Jönsson (DN), Therece Tilly (Borås tidning) och Torbjörn Elensky (Upsala Nya Tidning) anser alla att *Farlighetslagen* ger en nyanserad bild av Kuba, det vill säga, som stämmer med det förhärskande negativa synsättet. Romanens långa dialoger – blaj enligt Björkman – som mest går på tomgång kallas ”uppbruten berättelse” (GP), ”självreflexiv, uppbruten” (Aftonbladet), ”myllrande” (Sydsvenskan), ”med få ord, på många sidor” (Borås tidning). Amanda Svensson i Sydsvenskan skriver dock att romanfigurerna är ”citatmaskiner som levererar varsin välrepeterad replik om läget på Kuba” – så att läsaren förstår att Kuba är farligt, fattigt och korruperat.

Men ”Adolfsson gör det enkelt för sig”, skriver Dan Jönsson och Kristina Ekenberg (Arbetarbladet) beklagar sig över att varken ”människor eller undertexten är levande” och över ”dialogens platthet”. Visst gör Adolfsson det enkelt för sig när hon skriver dialogen osorterad, som den kom direkt ur verkligheten. Följden av att inte använda sin makt som författare till att specificera, skapa centrum i boken och en tråd i texten, gör att den blir innehållslös, t. o. m. meningslös – ”tomgång” enligt Björkman. En författare kan inte lämna åt läsaren att bestämma vad som är viktigt, då blir texten just platt och ointressant.

Recensenternas oförmåga att genomskåda en text som Adolfssons visar sig i att de uttrycker en känsla av det litterärt tvivelaktiga men ändå tycker att ”som reportage är det en fantastisk text” (DN). Ekenberg på Arbetarbladet går dock inte i fällan, och hanterar i sin korta recension *Farlighetslagen* inte annat än den platta och ointressanta formen.

Men egentligen är Adolfsson inte intresserad av Kuba utan bara av idén om Kuba.

”Jag är intresserad av projektionen”, säger hon när hon uppträder på Socialistiskt Forum i Stockholm 27 november. Liksom kolonialister använde projektionen på ”den andra” för att få syn på sig själva och för detta uppfann Orienten, gör Adolfsson likadant. Hon ”uppfinner” Kuba genom litteraturen, hon befolkar Kuba med – förvisso – levande personer men ryckta ur sitt sammanhang, omgjorda till romanfigurer och hopsatta till kollage, och därför osanna.

Adolfsson anstränger sig ”att slå håll på alla fördomar om Kuba” skriver Therese Eriksson (Helsingborgs dagblad), när hon gör motsatsen, spår på dem. Men Adolfsson är skicklig. *Farlighetslagens* sätt att bygga text gör den ogenomskinlig: till det yttre ger den sken av att vara ”objektiv”. Hon ställer frågor som inte får några meningsfulla svar, som Björkman och Aftonbladet Kultur noterar. Hon skriver om fattigdom men inget om USA:s ekonomiska krigföring. Hon skriver om korruption som kommit med turismen, men inget om Kubas insatser globalt. *Farlighetslagen* är ointressant, oanvändbar och ytlig.